

[Alsing Andersen.]

Enhver mulighed for at knytte forhandlingstrådene på ny må udnyttes, om det så skal begynde med privat kontakt mellem de to største magter. Men jeg må samtidig fremhæve, at alle FN's medlemsstater til syvende og sidst må have medbestemmelse om den endelige løsning. Jeg hilser derfor med glæde de udtalelser, som FN's generalsekretær, Hammerskjöld, for nogle dage siden fremsatte herom.

Afbrydelsen af forhandlingerne i nedrustningskommissionen er så meget besynderligere, som man netop på flere områder havde nærmet sig hinanden. Man var i virkeligheden enig om at lægge loft over stormagternes mandskabsstyrker, og man var praktisk taget enig om tallene. Man var også enig om et system for nedskæring af våbenbeholdningerne, og man var enig om en nedskæring af de militære budgetter. Hvad kernevåbnene angår, har spørgsmålet om den nødvendige kontrol med, at forbud bliver overholdt, voldt vanskeligheder. Vestmagterne har bestemt holdt på — efter vor mening med rette — at fagre, højtidelige løfter eller nok så stærke ord i en trykt resolution ikke kan give folk den tryghedsfølelse, det har krav på. Alle parter har for øvrigt givet udtryk for, at en effektiv international kontrol med rustningerne er nødvendig. Vestmagterne har mere end én gang forelagt detaljerede kontrolsystemer. Sovjetunionen har ikke kunnet tiltræde disse forslag, men har på den anden side aldrig selv stillet noget forslag, der har kunnet vise, hvordan man fra den side kunne tænke sig en tilfredsstillende kontrol. Og dog må Sovjetunionens folk være lige så interesserede som andre folk i, at der eksisterer den bedst mulige garanti for, at indgåede forpligtelser loyalt overholdes af alle.

Hvad de for menneskeheden — i alt fald i det lange løb — så farlige prøveekspllosioner af kernevåben angår, må det hilses med tilfredshed, at præsident Eisenhower i sit svar af 12. januar i år til ministerpræsident Bulganin i forbindelse med en begrænsning af produktionen af kernevåben og af spaltelegt materiale til militært brug har foreslået en fuldstændig standsning af prøveekspllosionerne.

I det hele taget er der ikke mindst i den senere tids mange breve fremført så mange

forslag, at det må synes utænkeligt, at der ikke på grundlag heraf vil blive optaget nye forhandlinger. Og lige så uforståeligt må det — på den allerede omtalte våbentekniske baggrund — forekomme, dersom resultatet ikke skulle blive de første skridt til en standsning af de nuværende kaprustninger både for kernevåbnenes og for de konventionelle rustningers vedkommende.

Selv en beskeden begyndelse vil efter min mening kunne sætte den rigtige udvikling i gang, også hvad forøget tillid mellem nationerne angår. Den onde cirkel: øgede rustninger, øget mistillid, yderligere rustninger, må brydes, og de store magter må i ikke mindre grad end de små stater bidrage til at styrke FN. Vi har intet imod forhandlinger uden for FN, heller ikke mod tosidede forhandlinger, men bestræbelserne må samles om at gøre FN til et virkeligt verdensforum ikke alene af navn, men også af gavn, ikke alene ved ord, men også ved positiv indsats på det storpolitiske felt.

Jeg vil i denne forbindelse nævne et forslag, som præsident Eisenhower har fremført i sit svar til ministerpræsident Bulganin, bl. a. med det formål at styrke FN's fredsvirksomhed. Forslaget går ud på, at Sovjetunionen og USA skulle træffe aftale om at give afkald på deres vetoret i FN's sikkerhedsråd, når det drejer sig om afstemning om forslag, der tager sigte på mægling eller andre henstillinger om en fredelig løsning af stridsspørgsmål. Hermed er jo ikke sagt, at sikkerhedsrådet skal påtvinge nogen stat en bestemt løsning. Men det ville ganske afgjort, i alt fald i mange tilfælde, kunne have en nyttig indflydelse over for de stridende parter, dersom de i kraft af en flertalsbeslutning fik en henstilling fra sikkerhedsrådet, i stedet for at de som nu formelt kan berolige deres samvittighed med, at sikkerhedsrådet — på grund af en enkelt stormagts veto — ikke har kunnet træffe nogen beslutning. Det må derfor håbes, at denne sunde tanke vil føre til et praktisk resultat. Det ville begge stormagter få ære af.

Om NATO behøver jeg ikke at sige mange ord. Min gruppe stiller sig helt bag de anerkendende udtalelser, som stats- og udenrigsministeren fremsatte både om fortiden, om nutiden og om fremtiden. Vi kan med god samvittighed fastslå, at NATO